

***In memoriam* Kirsti Siitonen**

o.s. Tuominen, 16.6.1951–6.3.2020

Muistamme ja kaipaamme monipuolista ja valoisaa Kirsti Siitosta

Lähiuertailujen suomenkielisten artikkelien toimittaja (2010, 2014–2018) professori Kirsti Siitonen menehtyi pitkään sairastettuaan maaliskuun alussa. Vaikka suru-uutista osattiin odottaa, tuntuu silti vaikealta ja raskaalta uskoa, että Kirsti on poissa. Kirsti, joka oli aina iloinen ja jaksoi mitä vain!

Kirsti syntyi ja kasvoi Raumalla, muutti Turkuun opiskelemaan ja perusti sinne kodin filosofi-miehensä Arton kanssa. Hissittömän kerrostalon neljännen kerroksen huoneisto Aurajoen lähellä oli tukikohtana alusta loppuun, vaikka elämä vei moniin maihin ja kaupunkeihin. Se tuli tutuksi myös lukemattomille ystäville ja opiskelijoille, sukulaisille ja työtovereille. Yösjä tai jatkopaikka löytyi aina. Kansainvälisyys ja monikielisyys olivat koko perheen arkea.

Innokas ja reipas suomen kielen opiskelija poimittiin jo varhain laitoksen tutkimushankkeisiin. Suomen lauseopin ja Varsinais-Suomen ja Satakunnan murteiden tutkimus tulivat Kirstin elämään mukaan sitä kautta. Kotiseutunsa murteita hän harrasti koko ikänsä sekä tutkijana että runonlausujana. Raumankielinen juhlapuhekin luonnistui pyydettyäessä tuosta vain. Murteista syntyi myös esitelmiä ja kirjoituksia monenlaisiin tilaisuuksiin ja julkaisuihin. Lauseopin tuntemus taas syveni ja laajeni, kun mukaan tuli yleiskielen ja murteiden ohien suomenoppijoiden kieli.

Jo ennen maisterin tutkinnon valmistumista Kirsti valittiin suomen kielen ulkomaanlehtoriksi Münsterin yliopistoon Saksassa vuonna 1976, ja siitä alkoi hänen uransa muunkielisten suomen kielen ja sen

oppimisen parissa. Hän toimi lehtorina myös Göttingenissä ja myöhemmin Münsterissä toisenkin nelivuotiskauden. Välillä hän opetti suomea ulkomaalaisille ja kirjoittamista suomalaisille Jyväskylän yliopiston kielikeskuksen lehtorina ja vietti vuoden tutkijana Pittsburghin yliopistossa Yhdysvalloissa. Vuonna 1993 Kirsti sai suomen kielen ulkomalaisopetuksen lehtorin viran Turun yliopistosta ja toimi siellä eläkkeelle jäämiseensä saakka, viimeiset vuodet professuurien hoitajana. Näiden tehtävien ohessa hän teki lukuisia vierailuja suomen kielen opetuspiiteisiin ulkomailla ja vietti lukukauden Wienin yliopiston vierailevana professorina. Hän järjesti Turussa myös kursseja pohjoismaisille suomen kielen opiskelijoille.

Kirsti oli suomi toisena kielenä -alan uranuurtaja Turussa ja keskeinen valtakunnallinen vaikuttaja. Kun tarve kehittää ulkomaalaisten suomen kielen opetusta alkoi saada huomiota, Kirsti oli 1990-luvun alussa mukana niin ensimmäisessä Suomen akatemian tutkimushankkeessa ja opettajien täydennyskoulutuksessa kuin Yleisten kielitutkintojen edeltäjän, Suomen kielen tasokokeen, suunnittelussa ja toteutuksessa. Tutkijana Kirsti erikoistui suomen kielen lauseopin ominaisuuksiin oppimisen kannalta ja erityisesti edistyneiden oppijoiden kohtaamiin ongelmiin. Suomi toisena kielenä alan toinen väitöskirja, Kirstin *Agenttia etsimässä*, valmistui vuonna 1999. Sen myötä vakiintui myös työnjako eri yliopistojen välillä: Kun muualla on paneuduttu useimmiten alku- tai keskivaiheen oppijoihin, Turussa on koottu ja tutkittu nimenomaan edistyneiden ja akateemisten suomenoppijoiden tekstejä.

Akateemisen uran ja uuden opiskelija- ja tutkijapolven kasvattamisen ohessa Kirstillä oli jatkuvasti moninaisia luottamustehtäviä. Kirsti liittyi kausijulkaisun *Lähivördlusi. Lähivertailuja* toimitusneuvostoon vuonna 2010. Hänen toimitettavakseen tuli julkaisun 19. numero, joka perustui vuoden 2008 Seilin seminaarin ja VIRSU-työpajan aineistoon; näitä tilaisuuksia Kirsti oli itse ollut järjestämässä. Tämä työ osui tärkeään saumaan, sillä 19. numeron myötä siihen asti eri yliopistojen sarjoissa ilmestyneet Lähivertailuja-artikkelikokoelmat saivat oman

julkaisusarjansa Viron soveltavan kielitieteen yhdistyksen (*Eesti Raken-
duslingvistika Ühing*) suojissa. Kirstin asiantuntemus ja työpanos tulivat
tarpeeseen, kun uuden kauden Lähivertailujen rakennetta, käytänteitä ja
työtapoja luotiin. Kirsti toimitti *Lähivertailuja*-sarjaan kaikkiaan kuusi
numeroa, mainitun numeron 19 lisäksi numerot 24–28, ja kirjoitti
yhteistyössä kollegojensa ja opiskelijoittensa kanssa artikkelit kolmeen
numeroon. Kirsti oli asiantunteva ja kokenut toimittaja, jolta nuorem-
mat kollegat saivat oppia perusteellisuutta, joustavuutta ja empatiaa.
Kirsti oli esimerkillinen palautteen antaja, joka osasi julkaisuun tarjo-
tusta artikkelista keskustella tekijän kanssa rauhallisesti, ystävällisesti
ja rakentavasti, mutta niin, että kaikki tarpeellinen kritiikki tuli sanot-
tua. Muistamme lämmöllä Kirstin sydämellisyyttä, huumoria ja tehok-
kuutta, ja ajatteleme häntä aina soveltaessamme meidän yhteisesti
kehittämämme ns. IKK-menetelmää: asiat hoituvat parhaiten, kun ne
hoidetaan *ise, kohe ja kiiresti*.

Kirsti toimitti *Lähivertailujen* lisäksi monia muitakin julkaisuja ja
oli mukana mm. *Virittäjän* ja *Sananjalan* tekemisessä. Pitkään hän oli
myös ulkomaanlehtoriasioita hoitavan neuvottelukunnan erittäin asian-
tuntevana jäsenenä. Kaiken työhön ja nyttemmin perheeseenkin sisäl-
tyvän kansainvälisyyden ohella hän osallistui kotiseututyöhön. Rauma,
Turku ja varsinkin Aurajoki olivat rakkaita. Töihinkin hän kulki Aura-
joen rantaa pyöräillen tai jäätä myöten hiihtäen tai luistellen. Aina pit-
kässä mekossa, joita Arto toi hänelle matkoiltaan.

Kirsti ei erottanut työtä ja muuta elämää. Yhteistyötä tehtiin vuo-
roon Turussa Kirstin luona ja Jyväskylässä keittiön pöydän ääressä.
Lapset pyörivät siinä mukana ja oppivat tuntemaan toisensa ja toistensa
kotimurteen. Heitä käytettiin myös apuna: koululaiset pantiin tekemään
edistyneille suomenoppijoille suunniteltuja testitehtäviä tai arvioimaan
kielen ajantasaisuutta.

Kirsti oli valoisa, toimekas ja uutterra ihminen. Hän oli mukana elä-
mässä viimeisiin hetkiinsä asti. Vielä helmikuun alussa hän matkusti
Tampereelle ensimmäisen suomi toisena kielenä -hankkeen tutkijoi-
den muistelutapaamiseen. Akateemiset juhlat olivat Kirstille tärkeitä –

karonkasta ei oikein ennen aamua sopinut poistua – ja niinpä vielä viikkoa ennen lähtöään hän oli mukana Turun yliopiston 100-vuotisjuhlassa ja kirjoitti vielä seuraavalla viikolla mielipidekirjoituksen Turun Sanomiin juhlan tasa-arvoisesta luonteesta. Vaikuttaja ja osallistuja loppuun saakka!

*Maisa Martin, Annekatrin Kaivapalu,
Johanna Laakso*